

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ МОРСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ФЛОТУ ДО РОБОТИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Осадчук Дмитро Дмитрович

аспірант заочної форми навчання кафедри педагогіки,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
kgpa_nauka@ukr.net

Розвиток освіти України на сучасному етапі, її інтеграція у європейський та світовий освітній простір вимагає пошуку нових ефективних форм, методів і засобів професійної підготовки фахівців. Це все зумовлює від педагогічних працівників, зокрема і в сфері вищої освіти, більш ґрунтовної підготовки з одного боку, з іншого – творчий підхід до реалізації новітніх форм, методів і засобів навчання.

Сьогодні в систему освіти України загалом, та у вищу освіту зокрема, активно впроваджуються нові інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ). Важливим аспектом у даному випадку є використання сучасних ІКТ у професійній підготовці фахівців, діяльність яких пов'язана із ризиком та екстремальними ситуаціями, з якими пов'язана майбутня їхня професійна діяльність. Саме до такої категорії фахівців належать майбутні офіцери морського торговельного флоту України.

Питаннями використання ІКТ в сфері вищої освіти займалися В. Биков, В. Заболотний, О. Жорнова, М. Кадемія, Г. Козлакова, О. Міщенко, І. Ставицька, І. Шахіна, О. Шестопалюк та ін. Ключові аспекти професійної підготовки майбутніх офіцерів морського торговельного флоту знайшли відображення у наукових публікаціях М. Бабишеної, Л. Герганова, А. Дулі, О. Роменського, А. Сваричевської, В. Чернявського та ін.

Ми ставимо за мету на основі аналізу праць науковців та власного практичного досвіду виокремити засоби ІКТ, які можна використовувати для підготовки майбутніх офіцерів морського торговельного флоту до роботи в екстремальних ситуаціях.

Нормативно-правові документи в сфері освіти, навчальні плани підготовки фахівців морського торговельного флоту свідчать про об'єктивну потребу у використанні засобів ІКТ для формування готовності їх до майбутньої професійної діяльності.

Варто відмітити, що використання засобів ІКТ в освіті регламентується низкою законодавчих нормативно-правових актів, серед яких: закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про Концепцію Національної програми інформатизації», Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ столітті та ін.

Як зазначає І. Ставицька, інформатизація суспільства – це перспективний шлях до економічного, соціального та освітнього розвитку. Інформатизація освіти

спрямовується на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог [2].

У контексті вищезазначеного варто відмітити думку Н. Фоміних про роль ІКТ в освіті, а саме їхнє основне призначення і завдання, які вони покликані розв'язувати:

– щодо організації навчального процесу в комп'ютерному середовищі із урахуванням специфіки конкретної навчальної дисципліни, навчальних та практичних цілей;

– щодо засобів ІКТ і як використовувати, яким змістом їх наповнити, як контролювати їх якість [4, с. 399].

На нашу думку, найбільш дієвими засобами ІКТ у професійній підготовці майбутніх офіцерів морського торговельного флоту до роботи в екстремальних ситуаціях є:

- комп'ютери, ноутбуки, планшети, мобільні телефони;
- мультимедійні презентації;
- інтерактивні дошки;
- хмарні сервіси;
- системи для інтерактивного оцінювання та тестування;
- мережі Інтернет та Інтранет;
- програмні навчальні засоби;
- електронні підручники;
- навчальні тренажери;
- блоги та ін.

Одним із провідних серед вищеперахованих засобів ІКТ, є використання навчальних тренажерів, що дає змогу здійснювати підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації та атестацію командного й рядового плавскладу з використанням спеціальних тренажерів і новітніх комп'ютерних технологій відповідно до вимог міжнародних конвенцій, національних стандартів і потреб судноплавних компаній. Тренажери забезпечують моделювання руху різних типів суден і районів плавання. Вони передбачають відтворення реальних навігаційних ситуацій, у тому числі стану погоди і моря, імітацію показників навігаційних приборів та органів керування судном. Тренажери серед іншого дають змогу реалізувати такі завдання: маневрування й керування судном у різних умовах плавання; дії за отриманням сигналу лиха; дії у аварійних ситуаціях; координація пошукових та рятувальних операцій; відновлення та аналіз складних навігаційних ситуацій, в тому числі аварійних, що мали місце в реальній морській практиці [3]. Здійснення навчання в аварійних умовах можливе завдяки використанню спеціальних тренажерів з відповідним програмним забезпеченням, які значно розширюють сферу тренажеру, включаючи в неї формування тих професійних навиків, які пов'язані з роботою в ускладнених умовах, передбачають подолання несправностей, аварій, виправлення допущених помилок. Необхідність

застосування тренажерів обумовлена також і тим, що аварійні ситуації виникають порівняно рідко і тому відповідні навички і вміння не автоматизуються у повсякденній професійній діяльності. Для того, щоб після підготовки на тренажері спостерігалось позитивне перенесення на практичну діяльність необхідно дотримуватись визначених вимог до конструкції тренажеру, навчально-методичного забезпечення організації навчання на ньому [1, с. 115].

Загалом, можна стверджувати, що використання засобів ІКТ (продумане, послідовне, систематичне, раціональне) у процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів морського торговельного флоту дасть змогу якісно підвищити їхню готовність до роботи в екстремальних ситуаціях, оскільки засоби ІКТ дають змогу студентам дистанційно працювати із навчальними матеріалами; забезпечують індивідуалізацію навчального процесу, дають змогу студентам самостійно працювати та у зручний для них час; роблять освіту більш доступною; освітній процес стає для здобувачів освіти більш цікавим; окрім того, науково-педагогічні працівники мають можливість здійснювати контроль результатів навчальної діяльності; сприяють підвищенню мотивації та пізнавальної активності студентів; дають змогу оптимізувати освітній процес, постійно оновлювати навчальні матеріали будь-якої навчальної дисципліни.

Список використаних джерел:

1. Герганов Л. Д. Тренажерно-практична підготовка студентів та фахівців плавскладу в морських навчальних закладах України як інструмент безпеки судноплавства. Водний транспорт. 2013. Вип. 1. С. 114–118.
2. Ставицька І.В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Новітні освітні технології: матеріали наук.-практ. конф. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>
3. Тренажерні центри. URL: <http://www.onma.edu.ua/trenazherni-tsentry> (дата звернення: 20.02.2018 р.)
4. Фоміних Н. Ю. Сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології» та їх значущість на сучасному етапі інформатизації освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. Запоріжжя, 2009. Вип. 5 (58). С. 396–400.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСІВ ПРИ СТВОРЕННІ ЦИФРОВИХ ІСТОРІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Отрошко Тамара Вячеславівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

декан факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології,

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Альшевська Юлія Юріївна

магістрантка спеціальності «Комп'ютерні науки»

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
julyash89@gmail.com

У нашому суспільстві все більше спостерігається перехід на зорове сприйняття інформації. Сучасній молоді гаджети замінюють всі інші джерела інформації. Вони все більше знаходяться у «віртуальному світі», не здатні багато